26.4.2021 POL-2021-42873

**Eduskunta / Lakivaliokunta**

**Lausuntopyyntö 22.4.2021**

**HE 58/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppa- ja yhteistyösopimuksen rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista ja rikosrekisteritietojen vaihtamista koskevien määräysten soveltamisesta sekä kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain 24 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa otsikossa mainitusta asiasta. Keskusrikospoliisin näkemyksen mukaan tämä hallituksen esitys ei vaikuttaisi merkittävästi muuttavan poliisin käytännön toimintaa luovutustapausten yhteydessä ja tarkentaa sinänsä EU-UK sopimuksessa mainittuja menettelyjä.

Keskusrikospoliisi huomauttaa kuitenkin, että esityksessä noudatettu lainkirjoittamistapa asettaa lain käytännön soveltamistilanteissa soveltajalle haasteita, koska tällöin joudutaan lukemaan rinnakkain kahta laintasoista tekstiä sekä yhtä kansainvälisesti velvoittavaa sopimusta. Käytännön soveltamistilanteissa voi tulla tarpeen myös lisäksi perehtyä hallituksen esitykseen erityisesti omaksutun kirjoitustavan vuoksi, mikä edelleen lisää useiden rinnakkaisten tekstien tulkintaa ja siten edelleen ainakin hidastaa viranomaisten päätöksentekoa ja voi lisätä myös inhimillisten väärintulkintojen mahdollisuutta. Sinänsä esityksen perusteluja ja käytännön soveltamiseen liittyviä kannanottoja on kuitenkin pidettävä hyvänä.

Keskusrikospoliisin Viestiliikennekeskus, jossa toimivat sekä EAW-puitepäätöksen tarkoittama SIRENE-toimisto, että kansallinen Interpolin keskuksen tiedonvaihtopiste, on nimetty EAW-puitepäätöksessä tarkoitetuksi keskusviranomaiseksi avustamaan toimivaltaisia viranomaisia. Vakiintuneen käytännön mukaan Interpolin tietojärjestelmässä julkaistujen kuulutusten osalta käytännön lisätietojen vaihto tapahtuu kyseisen järjestelmän puitteissa henkilön kiinniottoon saakka, kuten myös luovutuspäätöksen jälkeen luovutuksen käytännönjärjestelyjen osalta ja tältä osin tulisi harkita hallituksen esityksen 605 artiklan osalta sitä, onko Keskusrikospoliisi tarpeen ilmoittaa tässä yhteydessä keskusviranomaiseksi avustamaan toimivaltaisia viranomaisia.

EU-UK sopimuksen artiklassa 599 säädetään sopimuksen soveltamisalasta. Hallituksen esityksessä todetaan, että Suomi ei soveltaisi mainitun artiklan 4 ja 5 kohtien tarkoittamaa kaksoisrangaistavuuden tutkimatta jättämistä. Tämä eroaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen soveltamisesta. Käytännön tasolla on vielä epäselvää, mutta mahdollista, että tämä käytännön muutos heijastuisi myös laadittavien pidätysmääräyslomakkeiden täyttämiseen ja kääntämiseen. Schengenin tietojärjestelmässä julkaistavat pidätysmääräyslomakkeet olisivat tällöin olla muodoltaan erilaisia, kuin UK:lle toimitettavat lomakkeet, mikä puolestaan voi aiheuttaa pidätysmääräyksiä täyttäville viranomaisille sekä Keskusrikospoliisin kääntäjille lisätyötä, mi-

käli UK edellyttäisi ilmoituksen tekemättä jättäneiltä mailta tarkempia kuvauksia jo etsintäkuulutuksen yhteydessä julkaistavalla lomakkeella. Myös UK:n julkaisemien kuulutusten osalta käytäntö muuttuisi nykyisestä ja vaatisi tarkempaa harkintaa tehtäessä päätöksiä henkilön kiinniottamisesta.

Keskusrikospoliisin apulaispäällikkö Tero Kurenmaa

Rikosylikomisario Teemu Aittamaa

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.